

LINDÅS KOMMUNE
Kari Hesjedal
Felles postmottak/Kvernhusmyrane 20
5914 ISDALSTØ

Deres ref.:
Vår ref.: 17/33486-2
Saksbehandler: Caroline Monstad Høgnes
Dato: 19.12.2017

645
28-December-2017

LINDÅS KOMMUNE	
Klassering	
28. 12. 2017	
Ark.saks/	Løpnr/
17/3788	
Saksh.	Tilgangskode

Lindås kommune - Lovfortolkning - helse- og omsorgstjenesteloven § 7-1 og pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1a

Helsedirektoratet viser til e-post av 7.november 2017 fra Kari Hesjedal som er avdelingsleder for forvaltningskontoret for helse og omsorg i Lindås kommune.

Henvendelsen gjelder tolkning av helse- og omsorgstjenesteloven (hol.) § 7-1. Hesjedal stiller spørsmål om hvorvidt retten til individuell plan i hol. § 7-1 blir utløst av at brukeren oppfyller vilkåret om «rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester» i pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl.) § 2-1 a.

Helsedirektoratets vurdering

Individuell plan er et viktig verktøy for å sikre pasient og bruker et individuelt tilpasset, helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Individuell plan er regulert som en plikt for helse- og omsorgstjenesten i helse- og omsorgstjenesteloven (hol.) § 7-1. Pasienten/brukeren er gitt en tilsvarende rettighet i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5.

Nødvendige helse- og omsorgstjenester

Det følger av pbrl. § 2-1a at pasient og bruker har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen. «Nødvendige helse- og omsorgstjenester» gir krav på nødvendig hjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell helsefaglig og/eller sosialfaglig vurdering av behov. Det avgjørende er den enkeltes behov ut fra en helse- og sosialfaglig vurdering. Selv om en person har et rettskrav på «nødvendige helse- og omsorgstjenester», betyr ikke det at vedkommende i utgangspunktet har krav på en bestemt type tjeneste. Det er kommunen som må vurdere hva slags hjelp som skal tilbys, men det skal legges vekt på tjenestemottakerens ønsker og synspunkter. Dersom forsvarlighetskravet innebærer at en tjeneste som for eksempel institusjonsplass, er eneste alternativ for å kunne yte et forsvarlig tilbud i det konkrete tilfellet, vil vedkommende pasient eller bruker ha et rettskrav på den bestemte tjenesten.

Individuell plan

Det fremgår av hol. § 7-1 at kommunen skal utarbeide individuell plan for pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Helsedirektoratet

Avdeling bioteknologi og helserett

Caroline Monstad Høgnes, tlf.: +4724163780

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Dersom en pasient har behov for tilbud etter spesialisttjenesteloven eller psykisk helsevernloven i tillegg til tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, skal kommunen sørge for at det blir utarbeidet en individuell plan og sørge for at planarbeidet koordineres. Dersom pasienten bare har behov for tjenester etter spesialisthelsetjenesten har helseforetaket ansvaret for å utarbeide planen, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-5.

Med langvarige tjenester menes at behovet må vare over en viss tid. Men det er ikke et krav at det skal være varig eller strekke seg over et bestemt antall år eller måneder. Med koordinerte tjenester menes at personen har behov for to eller flere tjenester og at disse må eller bør ses i sammenheng. Det kan være flere typer tjenester innenfor samme instans eller virksomhet, eller tjenester fra forskjellige instanser eller virksomheter.

Du kan lese mer om individuell plan i forskrift om habilitering og rehabilitering og individuell plan og koordinator¹ og i veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator, under kapittelet om individuell plan og koordinator².

Kommunene skal ha rutiner for mottak og behandling av henvendelser om individuell plan. Avgjørelse om individuell plan og koordinator gir ingen selvstendig rett til tjenester og regnes ikke som enkeltvedtak. I henhold til pbrl. § 2-7 gjelder ikke forvaltningsloven kapittel IV og kapittel V for individuell plan og andre rettigheter etter kapittel 2 i pbrl. med noen få unntak. Avgjørelser om individuell plan kan imidlertid påklages til Fylkesmannen etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2, og må derfor gjøres skriftlig.

Konklusjon

Retten til individuell plan etter hol. § 7-1 forutsetter at pasienten eller brukeren har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester, i tillegg er det et krav at pasienten har behov for langvarig og koordinerte tjenester etter loven.

Vi håper dette har gitt svar på din henvendelse.

Vennlig hilsen

Anne Louise Valle e.f.
Avdelingsdirektør

Caroline Monstad Høgsnes
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

¹ <https://lovdata.no/forskrift/2011-12-16-1256>

² <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator/seksjon?Tittel=individuell-plan-og-koordinator-6935>

